

نامه يه کی سهر ناواله بو به ريز کاک نه میری قازی، و نه و کادرو پيشمه رگانه ی ساله کانی ۱۳۴۷-۱۳۴۲ ج.د. ک، که هيشتا ماون، چ له نوروپا دهژين، يان له گهرمين و ناوخوی ولات!

دهگه ل ريزو حورمه تیکی دوستانه بوهه مووتان!

به ريز کاک نه میری قازی!

له م دوایمانه دا، نووسراوه يه کتان له ژير سهر دپیری "له بیره وه ریه سیاسییه کانم نه میرقازی" چاپ و بلاو کردوته وه!. دواتر ته له قزیونی "ئاسوسات"، له سهر کتیبه کهت، وتوویزی دهگه ل کردی و توش به مه یلی خوت وه لامي خوت داوه. جارئ له سهر وتوويزه کهتاتان، داوه ری ناکه م .

منیش وه ک خوینه ری ک کتیبه که تم خوینده وه. بوچوونی من له سهر کتیبه که تان نه وه نیه که پروناکبیرانی ره خنه گر، له سهر نووسراوه جوړاوجوره کانی ده گرن. به داخه وه، ئیمه ی چاره ره ش، له کۆلکه مه لا به و لاوه، رپگامان ده لای رووناکبیریک نه که وت که، شتیکی لیفیربین وله جیگی خویدا که لکی لیوه رگرین. به لام شتیکی فیروبووین! ئه ویش نه وه یه: ئه و به نی ئاده مه دوو پییه، بوونه وه ریکی سه یرو سه مه ره یه، چاوی هه رگیز تیرنابی به جیی خوی، هه تاخوداش هه زده کا له خورازی و ناشقی نیو نیوانگی خویه تی! ئیدی ئاور له خوی ناداته وه، بی حساب ده رگای ئه نباری وشه ی "تعارف و تحاریف" ده کاته وه جاپه نا به رخودا؟

زیاتر له مانه ش، داب و نه ریتی دواکه وتووانه ی کومه لگایه، که بوته خوره، ئازای گیانی نه ته وه تووک - لیکراوه که ی ئیمه ی داپزانده وه و گه یانده وه ته سهر ئیسکانی. دیاره ناکرئ بلین نه ته وه که ی ئیمه له یاسای پیگه یشتنی سروشت، دابراوه و گه شه ی نه کردوه و ناکا؛ به لام هه تا ئیستاش، کومه لگای کورده واری به ده ست خووخده ی دواکه وتووانه وه ده نالیینی و پشتی راست نه بوته وه. ئیستاش جورئه ت و راشکاو له به رامبه ر زیده ویزی، خول ده چاوکردن و چاوبه ستن و... زورکه مه و که متر کاردانه وه له خویان پیشان ده دن. ره نگه تاک و ته را هه بن که سانیک به رپرسانه هه لسووکه وت بکه ن، به لام نه وه به هیه چ جوړ وه لامده ره وه ی هه لوومه رجه ی سهرده می ده ست وه ئاسمان راگه یشتن نیه!

ده زانم دل ئیش ده بی، به لام خوم پیړانگیری بیده نگ بم!

کتیبه که ی جه نابت نه گهر بیده یین به ماموستایه کی به ئینساف، خورانان و خو به زل نیشانان و چیرۆکی روونه داو، و خه لک به هیندنه گرتنی لیده رهاوئ، شتیکی وای لی نامینیته وه که، به نه یارانی بیرو بوچوونه که تان بیری؟ به لام مروف ده بی بی ئینساف نه بی هونه ری تیاده یه. هونه ریش له وه مه زنتر؛ نه و

كتيپه قه باره زله بنووسی، بابەتیکى واقیعیەت لە بەردەست دانەبێ، لە سەر نووسینی مەتلەبى پوونەداویش بۆ نووسین مەحتەل نەبى و کەموکووپیت نەبى!

من لە هیچکویى نووسراوەکەدا سەبارەت بەخۆم هەست بەبێ پرێزى ناکەم. بەلام بە تەواوى دیوارى ئیعتیقادو بروام سەبارەت بەئێوە روخواه! من شکم لەوەدانیه که، خودى خۆتان، ناراستگوییى بەکەسیکەوه ببینن چووکە ترين ئیعتیقادتان بەو کەسە نامینى.

ئەگەر ئەوباس و رووداوانەى که، من لە نووسراوەکەى خۆمدا بە ناوی "لاپەرەیهک لە تیکۆشان و جولانەوهى سالهکانى ۴۷-۴۲ههتاویى ح. د ک" لە سالى ۲۰۰۳دا لە ولاتى سویدچاپ و بلاو کردۆتەوه، پێچەوانەت نیشان دابن، یان بەخشکە رەدت کردبەوه؛ لام شتیکی سەپرو سەمەرەنیه، دەبى هەرواش بى، دەنا تارىفەکەى خۆم بەنادروستی و غەلەت دەهاتەدەر.

من ئەو نووسراوەیهەم بۆ خەلک نووسیوهو روونکردنەوهەم داوه. جاکە خەلک برأوى پێنەکەن و قبولیان نەبى خۆم خۆلى بۆ وەسەرى خۆم ناکەم! بۆ ئەوانیش ناچمە "قەرەقاجاتە" سویندیان بۆخۆم؛ که بروا بەنووسراوەکەم بکەن...!

دیاره هیندیک لەو باسانەى من نووسیومن، ناوەرۆکەکیانەت بەشیوەیهکی نەشتەرگەرى، کردووتە بەنیو ناخنى کتیبەى خۆت و پێچەوانەتان نیشانداون. ئەوەش بەلای منەوه هەر بۆباس نابى، چوونکە ئەوانەى کتیبەکەى منیان خویندبیتەوه، داوهریى خۆیان بەباش و ناباشەوه لە میژەکردووه... .

لەوانەیه کتیبەکەى من، لە چەند شویندا ناوی کاک ئەمیری قازى، تیدا هاتبى، بەلام نەک وەک ئەندامیکى چالاک و بەرپرسی تەشکیلاتیى، یان نیزامیى. رەنگە لە دوو شویندا کاک ئەمیر لە دلئى گران هاتبى که کورتە ئامازەیهکەم بە ناوبراو کردووه، لەوانیشدا خۆم لەوه پاراستووه که کاک ئەمیر بنگیوم!

بۆ وینه: سەپرى نووسراوەکەى من بکەن "لاپەرەیهک لە...". لاپەرەى ۶۵-۶۶ى _ من چەندە محافزەکارانە بەسەرباسەکەدا بازم داوه، قسەکانى کاک ئەحمەدتۆفیق م نەنووسیوه! بەهیچ جوړنەمويستووه شعورتان برینداربى بەو جوړەى که نووسیومه؛ باسەکەشم بریووتەوه! تەماشای لاپەرەى ۱۳۱ بکەن من بە هیچ جوړ ئامادە نەبوومه کاک ئەمیر وەک "پاراستن" ناو بەرم!

شتیکى زۆرەجایب نیه که کاک ئەمیر، شیوه نووسینەکەى منى بەدل نەبى، دەبى هەرواشبى! ئەوه راستە، ئیمە دەگەل کاک ئەمیر لە بواری بۆچوون بە تاییهتی، کاروبارى سیاسى و تەشکیلاتى ئەو سەردەمه، هاوکارو هاوبیرو بۆچوون نەبووین. نەکاک ئەمیر، ئەهلی کارى سیاسى و تەشکیلاتى بوو، نەئیمەش ئەو جوړەباسانەمان دەگەل ئەو دەکرد. بەتاییهتی دواى ئەوهى که لە سەفەرى بە ناو ئوروپا، بەلام هەروهکوو خۆیان نووسیویانە، لە خەلیج وەدەرکەوت و لە رێگای ئێرانەوه گەراییهوه باشوورى کوردستان، نەکاک ئەمیر، ئامادە بوو راپۆرتى سەفەرەکەى خۆى بەداتەوه بەکۆمیتەى ناوەندیى، نەکۆمیتەى ناوەندیى، بەتاییهتی شەخسى کاک ئەحمەدتۆفیق، ئامادە بوو هاوکارى دەگەل کاک ئەمیر درێژە پێدات!

من هەرگیزنەو باسەم بەقەلەم نەنووسیوه! بەلام ئەو باسە لەنیو کۆمەلێک کادرو پێشمەرگەدا ناشاردریتەوه، هەمووشیان ئاگادارنەبن لانیكەم چەندکەس ئەوه دەزانن! کاک ئەمیر، ئەوباسەى که، ئەو سەردەمه، ئامادەنەبوو، بینووسى بۆ کۆمیتەى ناوەندیى، ئیستاخۆى لەکتیبەکەیدا دواى ۴۴سال، باسى کردووه؟ ئەگینا ئیمە باسەمان نەکردووه. بەلام ئەوهى ئیمە لە سەر ئەو باسە بیستوومانە؛ جیاوازی فرەى هەیه دەگەل ئەوهى کاک ئەمیر لە کتیبەکەى خۆیدا نووسیویه! هەروهها نەشمان گوتوه کاک ئەمیر کارى سیاسى نەکردووه. بەلئى کاک ئەمیر کارى سیاسى کردووه، بەلام نەک دەگەل کادرهکانى ح. د. ک! ئەو لە خەتیکى دیکە کەوتەکارهوه که، ئیمە بە هیچ جوړ رێگای ئەو شوینەیان نەداین، نە ئەوان رێگایان دابن، نە ئیمەش شانازیى کەوتنەناو ئەو خەتەمان پێبیرا! کاک ئەمیر خۆى لە کتیبەکەیدا لەزۆر جیگا بەقەلەمى خۆى ناراستەو خۆ پێشانی دەدا! ئەو داستانە دوورو درێژە بە لاپەرەیهک کۆتایی نایە!...

بەهەر حال بەبۆچوونى خۆم، کاک ئەمیر، لە نووسینی ئەو کتیبەداپەلەى کردووه، دەبوو بریکى دیکە راوستانا هەتائیمەش دەمردین، ئاخى منیش لە سەر سەفەرم! هەم تەمەنم ۷۱ى وەپشت سەرداوه هەم ئەو نەخۆشینەى که من هەمەو دەگەلئى بەرپەرەکانى دەکەم، "سەرتانى نوخاع"، بە واتایەک دەبوو لە میژبا مردبام! بەلام هەتا ئیستاش هەر ماوم و دەست وپەنجەى دەگەل نەرم دەکەم!

من ههقم بهسهر خه لگه وه نیه که، داخوا ههستیان چۆنه و چ کاردانه وه یه که پێشان ددهن! به لām له تهواوی ژيانی ساکاری خۆمدا، ههمیشه سهبارهت به و ئهركه ی که وه ئهستۆی خۆم گرتوو، ههمیشه خۆم به بهرپرس زانیوه و بهرپرسانه دهگه ل ئهرك و پاسپارده و ئهوهی وه ئهستۆی خۆم گرتوو مامه له م کردوو. ئهوه به شیک بووه له ژيانی ساکاری رۆژانه ی من. ئهخلاقم ئهوهی بهسهردا سهپاندوم، ئیستاش هه وهام. ناتوانم سهبارهت بهوهی په یوهندی بهمنه وه ههیه بی تهفاوته سهیری بکه م، ده بی بهرپرسانه ی دهگه ل روه به روو بم. ئه وهستی بهرپرسایه تییه جۆریک کاری کردۆته سهرمیشکم که شته چووکهکانی سهردهمی میرمندالی و لایه تیم له بیر بمی، ههروا دهزانم دوینییه که روویان داوه. دیاره ئه و شیوه بهرپرسییه بهنرخیکی که مم لهسهر نهکه وتۆته وه!

من ههزله وه ناکه م لۆمه و سه رکۆنه ی که س بکه م، به لām ئه گه ر بگاته ئه و جیگایه که، که سیک به ناههق، ودوو له ئهخلاق بیهوه ی رابردوو ی من بکیشیته ژیرپرسیارو هیرش ناره و، بهرینه سه رهوپی و هاوخه باتم، به مافی خۆمی دهزانم وه ک کۆنه پێشمه رگه یه کی ئه و سهردهمه، لانیکه م بهرگری له هه یسییه تی رابردوو ی خۆم بکه م. دیاره کاک ئه میر، به نیو ناوی منی نه هیناوه، به لām وه ک مهنشوو ره ده لێن: "من فیتووی خۆم ده ناسم!" ده بی ئه وهش بلیم من نه ئه ندایه هیچ حیزبیکم، نه دژی هیچ حیزبیک ی کوردستانی، نه سوالی که سایه تیش ده که م.

کاک ئه میر! تۆ که له حاندکوشتن و گرتن و رادهست کردنه وه ی باشتترین و به شه پفترین پێشمه رگه کان ی ئه و سهردهمه ی ح. د. ک، وه ک سālح لاجانی و سوله یمان که رقه شان و عه لی گوپره ش و برایمه سووری ده لاوه یی، حوسین چل چۆک و قادرپنیره، و قادره شه ل و مه لاره حیمی وردی وقادرشه ریف و... که به بهرچاوی خۆتدا، به مردووی و به زیندووی، و به ساغی و به برینداری، ده یانکردن به دیاری بو حکومه تی "علی حضرت همایونی شاهنشاهی آریامهر!" بی هه لویست بووی به جی خۆی، دوا ی ۴۰ سال کۆنه برینه کانی ده کولینییه وه! له جیاتی ئه وه ی لانیکه م له پāl خۆتدا، خۆت لۆمه بکه ی عوزر بینییه وه...، ده لێی: "بارزانی نه مر" ناگای له کوشتنی فایق نه بوو...!! ئه وه یه ههستی ئه خلاق، له به رامبه ر ئه وتاوانه نه بخشراوه دا؟ زیاتر له ۴۰ سال به سه ر ئه و تاوانه دا تیپه رده بی. هه رگیز بنه ماله ی بارزانی نه یانگوت "بارزانی نه مر" ناگای له کوشتنی فایق نه بوه؟ کئ ئه و وه کاله ته ی دابه تۆ له جیاتی "بارزانی نه مر" سویند بخۆی؟ ئه گه ر هه ست به بارگرانی له سه رخۆت ناکه ی کئ پرسیری له تۆ کردوو هه تا وه لāmه که ی به و فه رمایشته به ده یه وه؟

ئه و که سانه ی، به خشکه، ده یانه وه ی سوله یمانی موعینی و ئاواره و شه ریفزاده وه عه بدوللا و باقی شه هیدانی جولانه وه ی ساله کانی ۴۷-۴۶ بده نه بهر په لامارو جولانه وه که، به ده ستردی حیزبی تووده ی ئیران و حیزبی شیوعی عیراق ناو به رن، سه ری خۆیان له به ردی ددهن! راسته هه تا ئیستا داگیرکه ران، له کوردستان به و په ری بێشه رمی درپژه به داگیرکاری و جینایه تی خۆیان ددهن، به لām هه تا ئیستاش نه یاننوانیه خۆل ده چاوی خه لکی به ئه مه گی کوردستان بکه ن، و میژوو ی خه باتی خۆیناوی ئه م گه له یان به چه واشه کراوی بی سه لمین. ئیستاجه نابت گه رکه ته به نیوی... جولانه وه ی هه قخوازانه ی ساله کانی ۴۷-۴۶ به ده ستردی حیزبی تووده ی ئیران به خه لکی خه باتگێری کوردستان بناسینی؟

راسته ئه و جولانه وه یه به ده سته ی شاو به کرگیگراونی له خۆیندا نقوم کراو چه ندرۆژیکیش دوو دهره سه مایان بو کرد، ئاکامه که ی چی؟ _ {ازمکافات عمل غافل مشو!}... جولانه وه ی ۴۷-۴۶ له میژوو ی خه باتی خۆیناوی کوردستاندا، وه ک ئه سته ریه کی پرشه نگدار، بو هه میشه له سه ر ئاسمانی کورده واری دهره وشیتته وه، و شه هیدانی ئه و جولانه وه یه ش به تیکرایی، وه ک پێشمه رگه یه کی به ئه مه گی رپیازی پێشه وای نه مر، جیگای خۆیان له دل وده روونی نه ته وه ی کوردا، کردۆته وه و بوون به رووگه ی خه باتگێرانی کوردستان و قاره مان ی نه ته وه یی نه ته وه که ی خۆیان، و به که س له و په له وپایه، نایه نه خوار! خۆت باش ده زانی، ده سته ی شکاوم نیوگه زه که کورته، ده نا...

مامۆستا هیمنی نه مر ده لێ:

که ته ختی به ختی کورده بی خپوده بین سوله یمانی ئه سیری دیو ده بین!
به ناهه ق خۆینی تی کو شه ر ده رپژن! شه هیدی بی سه روبی شوین ده نیژن؟

بەريز كاك ئەمير! من ۲۱ خال، لە گشتى ناوهرۆكى ئەو بەشەى كتيبه كه تان هەلدبزيرم كه پيوه ندى ههيه بهسالةكانى ۴۷-۴۲. چوارخالى ۴ و ۳ و ۲ و ۱ كه با ريكلام بن بوكتييه كه و راکيشانى سهرنجى خوينه ران بو - متمانه، راستگوئي، بهليني...

ئەگەر خالێك له گشت ئەو ۱۷ خالەى تر، دەگەل يهكيك لهو چوار خالەى كاك ئەمير، كهوا له كتيبه كهيدا نووسيونى و ئامازەى پيداىون بو - راستگوئي - دوور له كينه و بوغز - دوور خوړانان - روون كردنه وه... ههركام لهو ۱۷ خالانه، لايهنى موسبهتى تيدا جي بووه، ئەوه هه مووى كتيبه كهى راسته و دروسته. هه موو كهس بوى ههيه من بداته به ربارانى تو مهت و نفرهت! كاك ئەمير له لاپه رەى ۳ دا له دەسپيكي كتيبه كهيدا ئاواى نووسيوه: به واتايهك بو سهرنج راکيشانى خوينه ر، كه كتيبه كهى ئەو وهكى هى خه لك نيه و... له وانە شە ئەو وتەيهى دروستبى!

۱_ "خوينه رى بهريز، ئەو بره بيره وه ريبه سياسيه كه ده كه ويته بهرچاو و، له به رده ستدايه به رله هه موو شتيك به ومه به ست و، هيوايه نووسراوه ته وه كه گوشه يه كى تاريك، هه رچەند بچوكيش له تيكو شانى سياسى و، بزوى (بزاڤى) رزگار يخوازيى خه لكى كورد له رۆژه لاتى كوردستان، له سوور و، ده ورانى په نجا شپست سالى پابردو و پاراتا رۆژگارى ئيستا، رووناك بكا ته وه."

هه مان لاپه رە دوا پاراگراف:

۲_ "زانداوه كه سهره پاي خه باتى به رده وام له پيناو رزگارى و نازاديدا، سهره پاي گه ليك جار هه ستان و، كه وتنه وه، ده ريا ده ريا، له فيداكارى و، له خو بردو وويى (بووردو وويى) خه لكى ئيمه له رۆژه لاتى كوردستان، به سه رهات و، رووداوه كانى ئەو زه مه نه، كه كه ميش نه بوون، جار بگره له بوچوون و، ئاكارى هيزو، جه ماعت و، ده سته سياسيه كانرا، تاده گاته كهس و، كه ساپه تيبه بگيرو، هه لسورپينه رانى ئەو گشته گرو كه فه، زور كه م نووسراوه ته وه و، ئەوانه ش كه نووسراوه ته وه مخابن، له غه ره زوه رزى و، كين له زگى و، خوړانان و، مل به ملهى شه خسى و، تاسوبى لايه ن و، لايه نگرى به تال نين."

له وانە ش گرينگتر ئەو به لينييه كه، له پاراگرافى چواره مى لاپه رەى ۴ دا، به خوينه رى كتيبه كهى ده داو ده نووسى:

۳_ "به ليني تان پي ده دم رووداو و به سه رهاته كان، راوبوچوونه كان، چو ن و به چ شپوه يه ك هاتبنه گو رى، وه ك خو ي بيانگير مه وه، بي له غه ره ز وه رزى، بي له خو شه ويستى، دوور له ناخو شه ويستى كه ساپه تى و كه سه كان، بي لايه نگرى و دزايه تى چ سياسى و چ ئيدئولوژي ك چو ن بووه، واى بينمه وه." ئەم سى پاراگرافه زور به نرخن ئەگەر به جي به يني رى؟ ئيمه لي ره وه به داوى تا قير كرده وهى متمانه و به ليني و نه فس به رزى كاك ئەمير دا، ده گه رپين ئەگەر ئەو خاله موسبه تانهى كاك ئەمير بوخو ي ده سني شان كروون، له ناو ئەو ۱۷ خاله ديارى كرا وانه دا، يه كيان جي گاي خو ي كرده وه، ئەوه هه رچى كاك ئەمير نووسيو يه تى دروسته. ئەگينا با خه لكى خاوه ن ئەخلاق دا وه ريبى خو يانى له سه ربكه ن!

له لاپه رەى ۵۶ دا ده نووسى:

۴_ "... به بريانى سه ركردايه تى حيزب له گه رمين، راگه يه ندراو داوا كرا كه له وي را چه ند براده ري كى پيشمه رگه، وه ك پاريزگارو رپينو ين بو سه روبه ندى نه ورؤزى سالى ۱۹۶۴ اى زايينى، بنيرن بو شو ينى ديارى كراو گوندى "سياقو ل" له وئ يه ك بگري نه وه و نوينه ر ده گه ل خو بگه يه ننه باشوور..." دياره مه به ستى له نوينه ر خو يه تى!

کاک مهلاحهسهن رهستگار! هم بهرپرس و هم کادری حیزبی بوو، لهو سهردهمه‌دا. وهک من له کتیبه‌که‌ی کاک نه‌میردا خویندومه‌ته‌وه، ده‌بی نه‌و سه‌روبهنده بی که، مه‌لاحهسهن ده‌گه‌ل قه‌یماس و که‌ریم، سه‌فه‌ری نی‌ران یان کرد و له گوندی "که‌وته‌ر" میوانی مالی مام وسینی که‌وته‌ر، ده‌بن وکاک عومه‌ری قازی به‌رپرسی کومیتته‌ی مه‌اباد، هاته لایان...

داوا له مه‌لاحهسهن ده‌که‌م بوخوی که، یه‌کیک بوه له کادره‌کانی نه‌و سهردهم و به‌رپرسی بنکه‌ی زینوئ، داخوا له‌لایهن ریبه‌رایه‌تی هیچ جوړه مه‌عمورایه‌تی وایان پی سپاردوه یان شتیکی وها هه‌رگیزبوه؟ — مه‌لاحهسهن، مه‌لاره‌سول... حوسه‌ینی مه‌ده‌نی، ره‌ئوف مه‌لاحهسهن، ره‌شهی قاچاچی نه‌وانه کادروئه‌ندامی نه‌و سهردهمه‌بوون، هیشتا هه‌موویان کو بوون، ناکوکی و لی‌کدابران هیشتا رووی نه‌دابوو. نه‌وانه‌ی مردوون نایان که‌م به‌شایه‌د!

له لاپه‌ره‌ی ۶۰ دا باسی راکردنی خو‌ی ده‌کا بو گه‌رمین، که کاتر می‌۱۱-۱۰ به‌یانی گه‌یشتوته مه‌هاباد تووشی دووکه‌س له‌خزمانی خو‌ی ده‌بی و دوا‌یی ده‌گه‌ل مونته‌قیم وکاک مسته‌فای قازی به‌ره‌و کوردستانی گه‌رمین دیت و دریزه‌ی ده‌داتی... هه‌تا ده‌گاته لاپه‌ره‌ی ۶۴... له‌ویدا ده‌نووسی:

۵_ " ... به‌ره‌به‌ری به‌یانی تازه ولات پووناک‌ی روژی ده‌که‌وتی، گه‌یشتینه دی‌ی چهن‌مالی‌ی حاجی ئومه‌ران و له‌وئ پوومان کرده بنکه‌ی پیشمه‌رگان و باقی ماجه‌را... دواتر له‌لاپه‌ره‌ی ۶۵، پیشمه‌رگه‌یه‌کیان ده‌گه‌ل خستوونه بو بنکه‌ی زینوئ که ۱۲-۱۰ پیشمه‌رگه و کادری خو‌یانی لی‌بووه... " ... له‌لاپه‌ره‌ی ۶۷ داده‌نووسی:

۶_ " ... نی‌واره‌ی روژی دووه‌م گه‌یشتینه، شاروچکه‌ی سه‌نگه‌سه‌ر، ... سه‌ره‌به‌هاری ۱۹۶۴ نه‌وساله، وتووژی بارزانی نه‌مر ده‌گه‌ل حکومه‌تی عبدالرحمن عارف، که له زستانی ۱۹۶۳ راده‌ستی پی کردبوو... " }

بوئاگاداری کاک نه‌میر! له وه‌لامی خالی ۶۵ ده‌لیم: به‌شاهیدی هه‌موو خه‌لکی حاجی ئومه‌ران وزینوئ شیخی، ته‌نانه‌ت نه‌و کونه پیشمه‌رگانه‌ی بارزانی‌س که نی‌ستاش ماون، له سالی ۱۹۶۴ دا، لهو سهردهمه‌دا، نه‌حاجی ئومه‌ران بنکه‌ی پیشمه‌رگه‌ی لی‌بووه؛ نه زینوئ شیخی ۱۲-۱۰ کادرو پیشمه‌رگه‌ی لی‌بووه، نه عبدالرحمن عارفیش له‌به‌هاری ۱۹۶۴ دا له‌سه‌ر حوکم بووه!

من زور ناچمه‌ سه‌ر ورده‌کاریه‌کان و نامه‌وئ کاتی خوینه‌ریان پی‌بگرم.

بو پوونکردنه‌وی گشتی: پیش سه‌ره به‌هاری ۱۹۶۴ واتا پیش نه‌وروز، بنکه‌ی زینوئ به‌فه‌رمانی بارزانی، به‌مه‌عمورایه‌تی زه‌کی ئاکره‌بی ده‌گه‌ل، چهن‌د پیشمه‌رگه‌ی گه‌لاله، شه‌ویک به‌سه‌ر بنکه‌ی زینوئ داده‌دن، مه‌لا حه‌سه‌ن و سه‌عیدکوئیستانی و حوسین مه‌ده‌نی و مامه‌ندو... گشتیان چه‌ک ده‌که‌ن. مه‌لاره‌سولی پیشنماز، ره‌شیدسمیل و سه‌عیدسه‌قه‌لی خو‌یان به‌ده‌سته‌وه ناده‌ن، له ماله ره‌حمانه‌دریزی ده‌بن هه‌تا پیشمه‌رگه‌کانی بارزانی ده‌روون. دواتر ده‌گه‌رینه‌وه بو پشده‌ر، له قه‌لادزی چه‌که‌کانیان ته‌سلیم به‌کاک نه‌حمه‌د توفیق ده‌که‌نه‌وه. دواتر، بو نه‌وه‌ی بنکه‌ی زینوئ چول نه‌بی، کاک نه‌حمه‌د توفیق، عه‌لی پیرمه‌ندو قه‌یماس خانی جه‌نگی ناردبوو، هه‌تا به‌رپرسیک ده‌نی‌رئ ئاگایان له بنکه‌ی بیت. من و سه‌ید عه‌ولا چاوزل بی چه‌ک بووین و قه‌یماس و عه‌لی پیرمه‌ند چه‌کدار بوون. نی‌تر نه کاک نه‌میر هاتووه بو بنکه‌ی زینوئ، نه چه‌کداریشی لهو دووکه‌سه زیاتر لی‌بووه! عبدالرحمن عارفیش دوا‌ی نه‌وه‌ی عبدالسلام عارف له ئاپریلی ۱۹۶۵ دا ته‌یاره‌که‌ی به‌ربووه سووتا، عبدالرحمن عارف که ژینرال بوو کرا به سه‌رؤک کوماری عیراق! لی‌رده‌ا، نووسراوه‌که‌ی کاک نه‌میر، نه راستگو‌یی تی‌دایه‌و نه‌پوونکردنه‌وه، خو‌رانیش به‌پی‌ی فیلان!

*جی‌گای خو‌یه‌تی لی‌رده‌ا نه‌وه‌ش بگوت‌رئ: کاک نه‌میر، له نی‌و هه‌موو پیشمه‌رگه‌کانی ح. د. ک. دا، تاریفی نازایه‌تی و تی‌گه‌یشن و کوردایه‌تی قه‌یماسی ده‌کات و...؟

به‌وته‌ی خه‌لکی بناری قه‌ندیل و سه‌نگه‌سه‌رو به‌سته‌ستین: دوا‌ی ئاشبه‌تال نه‌و قه‌یماسه‌و هه‌مزه‌ی برای که، کاک نه‌میر زور تاریفی... ده‌کات، به‌وته‌ی خه‌لکی بناری مه‌نگورایه‌تی و براده‌رانی خو‌شمان: بوو

بەجاشى عەلى حەسەناغاي شەرۆتى، و خواھەلناگرئ ئەوھەندەى لە دەستى ھاتووھ لە، نامەردى، خەراپە، و جاشىھەتى سەبارەت بەھەزارو كرئىكۆلى بنارى قەندىل دەستى نەگىپراوھتەوھ... كە چى يەكئىكە لە قارەمانەكانى چىرۆكى كئىبەكەى كاك ئەمىر!!! جامن باسى ترسەنۆكى وئى دەسلەلاتى قەيماس ناكەم، بەلام داستانى ئەوم لە قادەرە خوسى خەلكى كۆسرەتان، زانىوھ. دەنا خەلكى مەلبەندى ئىمە نەبووھ.

(ئەوباسانە _ ئەوخالانە، زۆرلەوھ بى بايخ ترن كە مرۆف باسيان لئوھ بكا؟ بەلام چوونكە كاك ئەمىر خۆى سوئدى لەسەرناوھرۆكى كئىبەكەى خواردووھ كە، راستگۆ و پروداوھو شتەكانى وەكوو چۆن پرويانداوھ، بيانگىرئەوھ... بۆيە منيش نيشانى دەدم و خوئنەر دەكەم بە داوهر!...)

لەلاپەرە ۷۵دالە پاراگرافى ۲دادەنووسى:

۷_ ئىوارەيەك دەگەل كاك ئەحمەد، چووئە خزمەت بارزانى ، بەتەنى لە ژووړەكەى خۆيدا دانىشتبوو. زۆر زوو پاش سلاو و چۆن وچاكى پرسى: "ئەحمەد، سولەيمان _ مەبەست لە كاك فايق بوو - لە كوئىيە؟" كاك ئەحمەد لە جواب داگوتى: "بۆھىندئ كاروبار چۆتە سونئ." بارزانى بزەيەكى ھاتئ وگوتى: "وھللانەتزانى وا لەخزمەت برايم ئەحمەدە: {..."

سەبىرى ئەو دەقەى سەرەوھبەن چەندە بە تەوسە؟ پىتان وايە لەو سەردەمەدا، بارزانى بەو جۆرە لەسەر فايق دوابئ ونەزەرى وەھاي بووبئ؟

كاك سولەيمانى موعىنى لەلايەك دەكا بە عامىلى حىزبى توودەى ئىران و حىزبى شىوعى عىراق، لە لاىەك ھاودەمى مامۆستابرايم ئەحمەد، و دواييش دەيكا بەباوھرپىكراوى بارزانى، و دەيكا بەنوئىنەرى خۆى و دەينىرئ وتووئىز بكادەگەل كاربەدەستانى حكومەتى عىراق...!! تۆبلىي كۆمەلگەى كوردەوارى ئىستاش ھەرەك رابردوو، ساويلكەو، لىقەوماوئى و لەسەردەمى گەشەى زانستىشدا ھىچى پئ نەبراى؟ بەو جۆرە قسانە كاك ئەمىر لئوھ بەجادەى خۆرانان دا، خۆى دەكوتئ بۆ ھىرش بردنە سەر سولەيمانى موعىنى، ئىدى كارى بەوھ نىە دەگەل دونىايەك تەناقوزات روو بەروو بئتەوھ؛ بئ ئەوھى بزائى دەپىشداھلئ چئ ودوايى چئ گوتووھ؟

، ئەويش قسەى ۴۵سال لەوھ پىش كە، ھەتا ئىستا بۆى خوردنەكرابئتەوھ، باوھرى پىكەن؟! دەبئ ئەو كەسەى كرپارى ئەو قسانەبئ، زاركى گىرفانى زەين وھۆشى چەندە ئاوالە و بەفراوان بئ؟ ئەو خالەى سەرەوھ جگە لەقەين دەزگى و بەدگۆيى و... شتىكى دىكەى پىوھديارە؟ لاپەرەى ۷۶ھەلقولاوى زەينى كاك ئەمىرە، نەك پروداو! ھىچ بناخەيەكى بۆنيە!

۸_ { لە لاپەرەى ۷۷دا باسى ناكۆكى نىوان كاك ئەحمەدو جەماعەتى ك. ساخكەرەوھ، دەكا كە قەناعەتى بەكاك ئەحمەد ھىناوھ بەلام فايق، دژبوھ نەيھىشتوھ ئاشتىان كاتەو... }

بۆ ئاگادارى گشتى! كۆنگرەى ۲ى حىزبى ديموكراتى كوردستان بئ گيان ترين كۆنگرەى ئەو حىزبە بووھ لە مئژوووى حىزبى ديموكراتى كوردستان دا. جگە لەكاك ئەحمەد توفىق، ھەتا ھەلبژاردنى كۆمىتەى ناوھندىيە لە كۆنگرەدا، كەس قسەى نەكردووھ! لە كۆنگرەشدا كاك ئەحمەد توفىق، ھىرشى كردە سەر فايق، بەو جۆرە: "فسكەفسكى كاك فايق، دەگەل جەماعەتى دەركرائى خايىنى ساخكەرەوھ _ قادەرە كوئىر ھاشم ئەقلاوتولاب، سەعیدە كوئىر كزىنگ، مەلاشەلە، مەلا ئەبوبەكرى فەلسەفى... بۆ بەخشىن و چا و پۆشىن نابئ و... "

يەكئە لەخالە ھەرە بەرچاوھكانى ناكۆكى، نىوان كاك سەدىق وسئ كەسەكەى ترى كۆمىتەى ناوھندى، دەگەل كاك ئەحمەد توفىق، برىتى بوو: لەبەخشىن و ھاتنەوھى كۆمىتەى ساخكەرەوھ، بۆناو حىزب لەدواى كۆنگرەى ۲، كاك ئەحمەد، بەمەرجىك ئامادەى گەرپانەوھبوو بۆ نىو برادەرانى خۆى، كۆمىتەى ساخكەرەوھ،

به‌خایین بناسرئ، و ئهو به‌یانیهی ئهو له‌سه‌ری ده‌رکردبوون، کۆمیتته‌ی ناوه‌ندیی رژی لیگری و تاییدی بکات. خالی دووه‌می ناکوکی ده‌گه‌راوه‌ سه‌ر کاک ئه‌میر و پاپورتی سه‌فه‌ره‌که‌ی.

داخوامه‌لاره‌سولی پێش‌مازومه‌لاحه‌سه‌نی ره‌ستگار، که ئه‌ندامی کومیتته‌ی ساخکه‌روه‌ بوون، ئهو نووسراوه‌یه‌ی کاک ئه‌میر پشتراست ده‌که‌نه‌وه؟ راستی و دروستی ئهو قسه‌یه‌ و چۆنیه‌تیه‌که‌ی لای ئه‌وانه!

له‌ لاپه‌ره‌ی ۷۹ راهه‌تا ۹۵ ئه‌گه‌ر بزاری بکه‌ی کتیه‌که‌ی، دو دیری تیدا نیه‌که‌ رووی دابی! دواتر هه‌تا ده‌گاته‌ لاپه‌ره‌ی ۱۲۳ بۆ ئه‌وه‌ی نابی خۆمی پێوه‌ماندوو بکه‌م و کاتی خۆینه‌ریشی پێ بگرم. ۱۵ وشه‌ی تیدا به‌دی ناکه‌م رووی دابی!

بۆ تاران. له‌ تارانیشه‌وه‌ ده‌گه‌رپێته‌وه‌ بۆ کوردستان، به‌ شاری سلیمانیدا ده‌گه‌رپێته‌وه‌ خۆی به‌و جووره‌ ده‌سته‌کات به‌ گێرانه‌وه‌ی ماجه‌راکه‌: ئهو رووداوه‌، کاتیکه‌ که‌ زیاتر له‌ چوارمانگ به‌سه‌ر کۆتایی کۆنگره‌ی ۲ دا تپیه‌ریوه‌!

ده‌گاته‌ لاپه‌ره‌ی ۱

کاتی کاک ئه‌میر له‌لایه‌ن کاک ئه‌حمه‌د تۆفیق‌وه‌، ده‌نیردرئ بۆ ئورویا، بۆ خۆیندن به‌لام له‌ رێگای خه‌لیجه‌وه‌ ده‌گه‌رپێته‌وه‌ ۲۳ و ده‌نوسئ:

۹_ {... له‌وه‌فکرانه‌دا، له‌به‌رپه‌نجه‌ره‌ی دانیشتیبووم و ته‌ماشای مه‌یدانی ناوه‌ندیی شام ده‌کرد، له‌ناکاو چاوم به‌ کاک فایق که‌وت که‌ده‌گه‌ل هاوڕی و پێشمه‌رگه‌ی هه‌ره‌خۆشه‌ویست، که‌ریم نستانی(؟) له‌ مه‌یدانه‌که‌را به‌ره‌و هوتیل ده‌هاتن. له‌خۆشیان هه‌رگه‌شکه‌ بووم هاوارم لیکردن، دیتیانم و به‌په‌له‌ خۆیان گه‌یاند هه‌ر ئه‌م و لیم وه‌ژووکه‌وتن.

خۆش و بێش ده‌ستی پیکرد. به‌ په‌له‌و به‌موخته‌سه‌ری، نیوه‌ی داستانی خۆم بۆ فایق گێراوه‌، پاشان پرسیم له‌و هه‌لومه‌رجه‌ ناخۆشه‌دا چۆن و له‌ به‌ر چی گه‌یشتۆته‌ سلیمانی! به‌ پێی و ته‌ی کاک فایق ده‌بی کاربه‌ده‌ستیکی حکومه‌تی له‌به‌غداراها تپینه‌ سلیمانی و پرۆژه‌یه‌کی نویی هینابی بۆ لیکالا کردنی کیشه‌ی شۆرش و حکومه‌ت. بارزانی وای به‌ باش زانیی کاک فایق بۆ سلیمانی و ئهو ده‌راوه‌ تا قی کاته‌وه‌. نانی نیوه‌پۆمان هه‌ر له‌ ژووهره‌که‌ی مندا خوارد، پاشان به‌دوای کاره‌که‌یدا رۆیشت، نزیکه‌ بانگی شیوان گه‌راوه‌ لامان و گوئی: "گه‌برای راسپێردراو وه‌دوای کلاوی خوار که‌وتوو، چی تازهی پێ نییه‌." ئه‌وشه‌وه‌ له‌سلیمانی ماینه‌وه‌و...}

ئه‌وه‌ی ده‌زانم که‌ ئه‌وانه‌ی خه‌لکی باشووری کوردستان بن و ئهو دهم ئه‌گه‌ر پێشمه‌رگه‌ش نه‌بووبن ده‌زانن ئهو نووسراوه‌یه‌، هه‌یج بانه‌ مایه‌کی دروست و عه‌قلانی تیدا به‌دی ناکرئ!

نازانم کاک ئه‌میر، چۆن بیری له‌وه‌ نه‌کردۆته‌وه‌؟ کاتی شه‌ری نیوان حکومه‌تی ئیراق و شۆرشی کوردستان، ده‌ستی پێده‌کرده‌وه‌، به‌واتایه‌ک، نیوان بارزانی و حکومه‌ت ده‌بوو به‌شه‌ر، ئینتر لایه‌نگری هه‌یج یه‌ک له‌و دوولایه‌نه‌، بۆی نه‌بوو، و نه‌یده‌توانی به‌سه‌یته‌ره‌ی ئه‌وی تردا تپیه‌رئ! ئه‌گه‌ر به‌هه‌لکه‌وتیش که‌سێک ویستبای به‌ سه‌یته‌ره‌ی هه‌رکام له‌و دوولایه‌نه‌دا رابردبا، و گومانی لیکرانا، هه‌ر له‌وئ ده‌گیراو ده‌درا به‌ بن‌دیخانه‌و ده‌که‌وته‌ ژیرلیکۆلینه‌وه‌و... به‌و جووره‌ی که‌ کاک ئه‌میربای لێوه‌ده‌کات: له‌وانه‌یه‌ له‌و سه‌ر ده‌مه‌دا سه‌یته‌ره‌کانی ئهو له‌ شکره‌؛ له‌ حکومه‌تی عێراق هه‌لگه‌رابنه‌وه‌...؟

ئهو به‌جیگای خۆی! بۆ زیاده‌ ته‌واوی ئهو کوردستانه‌، بارزانی، فایق ده‌نیرئ بۆ وتووێژ ده‌گه‌ل کار به‌ده‌ستانی حکومه‌تی عێراق؟ چما له‌ کوردستانی عێراق قحط‌الرجال بوو؟

یان نا، له‌وانه‌یه‌، مه‌به‌ستیکی شاراوه‌ و تاییه‌تی بۆ ئهو باسه‌ هه‌لبێزاردوووه‌؟

بیر له‌وه‌ ناکاته‌وه‌ ئاخ‌ر ئیستا زه‌مانی ئه‌حمه‌دشای قاجار نیه‌، سه‌رده‌می ئینترنیٲ و زانیارییه‌؛ ئهو رۆژه‌ میژوو بیانه‌ هه‌موو له‌ ده‌فته‌رو قاقه‌زاندان نووسراون!

ئەگەر نووسىيىسى سولەيمان، چو بوو لە سلىمانى بۆ وىنە: قوماش و پارچەو كەلۈپەلى عەتتارى بۆدۈكەنى باوكى بىكەن و بەرپىكەتەو بۆ مەھاباد، ئەو قەسەيە زۆرتەر دەبوو بە جىگەي بىر، ھەتا ھەك نويىنەر؟ چوونكە باوكى لە مەھاباد، دۈكەنى ھەبوو!!
دەبى ئەو ھەش بگوتىرئ ھەرگىز لەو بەھارەدا قىق سەھەرى سلىمانى نەكردو، باسەكە، لەسەرەتاو، تاكۆتايى ھەلبەستراو ھەنەمەي راستى بۆنە! ئەو خەيالى كاك ئەمىرەو بەس!
لەلەپەرەي ۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵

۱۰_ {... منىش چوومە نۆي كىشەكە و گوتم: "ئەگەر وابى سەدىق خەرىكە وردە حىسابى كۆنى خۆي كە دەگەرپىتەو بۆ زەمانى كۆمار، كە لە دلدا تا ئەو رۆ ھەر راپىگرتووە كە دەيەوئ لە سەر كۆنگرەو حىزبى دىمۇكرات پاكى بكا"}
ماشاللا! لەو پوون كەردنەو ھەيە؟

بۆناگادارى! نەكەك سەدىق ئاگەي لە بلاو كەردنەو ھەي بەياننامەي كۆتايى كۆنگرەبوو، نە كۆنگرە ھوكمى دەر كەردنى كۆمىتەي ساخكەرەو ھەي داو! (ئەو يەكەي لە خالەكانى بەياننامەي كۆنگرەيە) نەكەك سەدىق لەدژى كۆمارى كوردستان قەسەي كەردو، نە بى ئەمەرى مەلا مستەفا، وتەيەك لە كۆنگرە دا گوتراو، نەكارىك كراو. چاك و خەراپى ئەو كۆنگرەيە بەرپەسى ايكەم جگە لەكەك ئەھمەد تۆفۇق كەسكى تر نەبوو! كاك ئەمىر دەيەوئ ھەم ناكۆكى خۆي دەگەل كاك ئەھمەد بشارپتەو؛ ھەم لىرەداخۆي بەچەند وشەيەكى بى واتاي موعمناسا، نىشان بەدات و كاك سەدىق چووكە كاتەو؟ من نازانم كاك ئەمىر چەندە، دەخوئىتەو ھەم چەندە دەنووسى؟ بەلام دەبوو ھىندىك بەئىنسا فەو، لانىكەم ئىنسا فە بەخۆيدا ھاتبا، جائەو قەسەيەي كەردبا، ئەگەر كاك سەدىق تۆمەتبار دەر كەرد، دەبوو تاوانەكەش دەسنىشان بكا!

شاعىرى ناودارو ئەفسانەيى ئىران، نىمايوشىچ، بەداھىنە روباوكى شىئەرى نۆي دەناسرى؛ ماو ھەيەكى چەند سالى لە ھەزارەتى فەرھەنگ دا لە تاران، ھاوكارى كاك سەدىق دەبىت و لە زۆرىك لەيادداشتەكانى خۆيدا، لەبارەيدا دەدوئ، لە يەكەي لە يادداشتەكانىدا دەبارەي كاك سەدىق ئەنجىرى ئازەردا، دەنووسى:
لەپەرەي ۲۵۱ برگزىدە آثار نىمايوشىچ

ئەنجىرى ئازەر

ئەم لاو كوردە لىو ھەشەو تەرىن مەروۇقەي بوو كە لەو سالەدا شانازى ناسىاوم دەگەل ئەو پىپرا. نالىم ئەم لاو چەند زەمان دەزانى. نالىم ئەو شىئەرى ئەمەرو و دوئى و ھەموو رۆژىك لە شاعىر باشتەر تىدەگا، نالىم تىگەيشتى زىروئى چەندە ھەيە. نالىم چەندە گەشەي لىكەدەو ھەيە. نالىم ئەو چ كەسايە تىكەو چ دەكا.

ئەو مەزنتەرىن مەروۇقەي كە لە ماو ھەي زىانى خۇمدا دەگەلى تىكەوتووم _ تووشى بوومە. من دەگەل زۆر مەروۇقى ھاوبىرو ھاوئاسوئ خۇم تىكەوتووم ئەو لە ھەموو ئەوانەي تىپەپراند بوو.
ئەم لاو كوردە بەتايەتەي كوردى بەواتاي مەروۇق تەواو سالى ۱۳۳۴ و ۱۳۳۳ بوو بەھوئ تەسكىنى دلى من.

ئەم كوردە بەپادەيەك تىگەيشتوويە كە تىگەيشتى ئەو لەسەرەو ھەي زانىارىيەو زانىارى ئەو لەسەرەو ھەي تىگەيشتى.

من لەمەر زانستى ئەو ھىچ نالىم (ئەو زۆرشتى خۆئىدۆتەو لە خەلكىترى باشتەردەزانى. ئەو بەزەمانى عىرفان بە "حق الیقین" زانستىيەكانى خۆي گەيشتوو.

ئەو جىالە زانستە. ئەو زانستىكە كە دەبى زانست بەو ھەلسەنگىنى و بەو لەكەم و كووړپىيەكانى زانستى بەشەرى بگەپى.

كاك ئەمىر بىش ئاواي باس دەكا لەكتىبەكەي خۆيدا؟

لاپه‌ره‌ی ۱۳۱، سه‌یری ئه‌و لاپه‌ره‌ بکه‌ن جی‌گای سه‌رنجه‌! ده‌بی‌ی خوین‌هر له‌سه‌ر ده‌قیقی و دروستی و ئه‌مانه‌تی نووسه‌ر بی‌ ئه‌وه‌ی له‌وئ بووبی، یان له‌و ته‌مه‌ن و ساله‌ دابی‌ بزانه‌ چهنده‌ جوانو به‌ته‌رتیب و پیکوپیک و راست و دروستی نووسیوه‌!! ده‌نوسی:

۱۱_ {به‌سه‌ره‌اتی شه‌هید بوونی کاک باپیر...}

ناگوزیر کاره‌ساتی شه‌هید بوونی کاک باپیرم، له‌ پێگای نامه‌وه‌پراگه‌یان‌دو براده‌رانم له‌به‌سه‌ره‌اته‌که‌ ناگادار کرده‌وه‌ داوام له‌ گشتیان کردکه‌ بگه‌رینه‌وه‌ بۆسونی. کاک فایق به‌ ده‌نگه‌وه‌ هات و گه‌راوه‌سونی و دوا به‌دوای ئه‌و مامۆستامه‌لاره‌حیم گه‌یشته‌وه‌ سونی، باقییه‌که‌ی دیکه‌ گوپیان نه‌دایه‌ و نه‌گه‌پانه‌وه‌.

کاک فایق شه‌ش حه‌وت پوژ له‌ سونی ماوه‌، ئیدی به‌ نیوی ئه‌وه‌ی که‌ کاره‌کانی به‌ ناته‌واوی به‌جی‌ه‌یشتوون، له‌سونی رووگه‌ردان بوو به‌ره‌وناوچه‌ی ژیرسه‌ره‌رشتی خوی به‌جی‌ی ه‌یشتم. تاگه‌پانه‌وه‌ی کاک فایق بۆ سونی بۆجاریکی دیکه‌، کۆبوونه‌وه‌ی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی وه‌دواکه‌وت، ناچار، مامۆستا مه‌لاره‌حیمیش تا‌ناگاداریی دوایی، به‌ره‌وناچه‌ی خوی..."

له‌ ئه‌ساس دا ئه‌وه‌ی کاک ئه‌میر نووسیویه‌، بوونی نه‌بووه‌!

بۆ‌ناگاداری هه‌موولایه‌که‌: کاک باپیر له‌ مانگی جوژه‌ردانی ۱۳۴۵هه‌تاوی ۱۹۶۶زایینی له‌ ناوچه‌ی سۆما پوژه‌که‌یم له‌ بیر نه‌ماوه‌، ده‌گه‌ل مه‌لاسمایل وه‌ک کادر، فیروز برای چوکی پێشمه‌رگه‌، مام په‌زای مامی و ناجی خوارزای وه‌ک پێشمه‌رگه‌، له‌ شوینیک له‌ ناوچه‌ی سۆما، نزیک گوندی ساکان، به‌ نیوی گله‌خه‌ر شه‌هیدکران.

کاک سوله‌یمان هه‌رگیز له‌ ۱۳۴۵ دوا ئه‌وه‌ی له‌ کاری ته‌شکیلاتی ۳مانگه‌ که‌، گه‌راوه‌ بۆ سونی وچه‌ند پوژی نه‌خایاند که‌ دوورخرانه‌وه‌ بۆ دۆله‌ره‌قه‌. کاک ئه‌میر به‌ ه‌یچ جوړ خه‌به‌ری شه‌هید بوونی کاک باپیری له‌پێش کاک فایق دانه‌زانیوه‌. باشم له‌ بیره‌ شه‌ویک که‌ مالمان تازه‌ چووبوووه‌ خه‌لان، خه‌به‌ری شه‌هیدبوونی کاک باپیر، یه‌کیک له‌خه‌مه‌کانی بۆ کاک سه‌دیقی ه‌ینابوو، نه‌یانزانیبوو کاک سه‌دیق بی‌ جه‌ماعه‌ت... وه‌شوین بزر بوونی کاک سه‌دیق که‌وتبوون، مانگی مای مانگی بوو، له‌ده‌ربه‌ندو ئه‌و ناوه‌ بووین. ئه‌و ته‌فسیله‌که‌م له‌ لاپه‌ره‌یه‌که‌ دانووسیوه‌!

کاک ئه‌میر، لێره‌شدا ده‌سکه‌وتی نه‌یه‌. کاک ئه‌میر نه‌ ئاماژه‌ به‌ که‌سیک ده‌کا که‌ پێی پراگه‌یان‌دی، نه‌ساله‌که‌ی دیاره‌، نه‌مانگه‌که‌ی؟ پیم نالی ئه‌وه‌ چ روون کردنه‌وه‌یه‌کی تێدایه‌؟ گشتی باسه‌که‌، هه‌لقولای زه‌ینی خۆیه‌تی! ئه‌وه‌ی کاک ئه‌میر له‌ لاپه‌ره‌یه‌دا نووسیویه‌! سه‌روشوین کراوه‌. ئه‌و ده‌م من و کاک سه‌عیدکویشتانی له‌ خه‌لان بووین و کاک سوله‌یمان و مه‌لا قادرو مه‌لامه‌حمودو

ل ۱۳۳ هاتنی سه‌یدره‌سول بۆ قه‌ندیل یه‌که‌م جارمانگی خه‌رمانانی ۱۳۴۴ بوو. خوی له‌کۆنگره‌ هه‌لبژێردرابوو، به‌لام نه‌گه‌یشته‌کۆنگره‌، له‌ده‌شتی "وه‌زنی" له‌به‌ر کرپوه‌و باسریشک نه‌یتوانیوو خوی بگه‌یه‌نیته‌ سونی، به‌لام نامه‌که‌ی زیندان ونامه‌ی خوی هاته‌ کۆنگره‌و خویندراوه‌. چوو بووه‌ زیندان، بۆ مولاقتی دوکتور عه‌لی مه‌وله‌وی... ئیتر سه‌ید ره‌سول هه‌تامانگی ره‌شه‌مه‌ ۱۳۴۴ ده‌گه‌ل مه‌لاسه‌ید ره‌شید له‌ شیخان ده‌بی‌ دوا پویشتنی کاک ئه‌حمه‌د توفیق بۆ بادینان، ده‌گه‌ل مه‌لاسه‌ید ره‌شید، دینه‌ سیده‌لان لای پێشمه‌رگه‌ کان، دواتریش دیته‌ گه‌لوه‌ره‌ز!

ئه‌وه‌ی کاک ئه‌میر باسی سه‌فه‌ری ئیران و دۆلی‌شیخان وداغه‌و قولغه‌ته‌په‌ هه‌تا ده‌گاته‌ لاپه‌ره‌ی ۱۳۹ یه‌که‌ وشه‌ش به‌کرده‌وه‌ رووی نه‌داوه‌! ته‌واوی هه‌لقولای زه‌ین و خه‌یالی خۆیه‌تی شتی روونه‌داو، نووسراو، له‌ کتیبه‌که‌ی کاک ئه‌میرداکه‌م نین! بۆ ئه‌وه‌ی شوینی دیارنه‌بی، ساله‌که‌ی نیشان نه‌داوه‌؟ چوونکه‌، گه‌پانه‌وه‌ی کادره‌کان بۆ روژه‌ه‌لاتی کوردستان، به‌ هه‌راوی دوا کۆنگره‌ی ۲ و سالی ۱۳۴۴بوو. ئه‌ویش هه‌موویان به‌رچاوان... له‌وسه‌رده‌مه‌دا، کاک ئه‌میر، نه‌خوی ئاماده‌یی هه‌بوو ده‌گه‌ل کۆمیته‌ی ناوه‌ندی هاوکاری بکا، نه‌کۆمیته‌ی ناوه‌ندی کۆنگره‌ی ۲ش ه‌یچ جوژه‌ کاریک و لێپرسراوییه‌تی به‌ کاک ئه‌میر

ئەسپاردووه! وادياره كاك ئەميردوای ئاوبردنی چەرمەكە، پەژیوان بۆتەو، ئەوجارە بەخەیاڵ دەچیتەو
بۆكۆرستانی ئێران و شانە دادەمەزرینی!!

بەرپرسی یەكەم و هەلسوڤاوی كۆمیتەى مەلبەندی دێبوكرو داغەو... مەلا محەمەدى مەزنەى و
ئەحمەدى عەلیتەى وچەندكەسى تری وەك حەمەگۆران و... بوون، مەلامحەمەد ئیستاوا لە هۆلەند دەژى،
ئەحمەدى عەلیتە و حەمەگۆرانیش كۆچى دواییان كردو. سەیر ئەو یە لەهەموو جێیەك شایەدەكانى كاك
ئەمیر هەموویان ئەو كەسانەن كە مردوون؟

ئەو باسەى كە چەندین لاپەرەى كتیپەكەى پێ پر كراوەتەو تەنانەت دێرپكى راستیشى تێدانیه!
كەنگى كاك ئەمیر سنوورى باشوورى كوردستان، ئەو یە پێى دەگوترى مەرزى ئێران و عێراقى پەپاندووه؟
خۆ ئەوانەى ئەو دەم دەگەل ئیمە هاوكاربوون هەموویان نەمردوون!

كەوابوو لێرەش دا، كاك ئەمیر خالى موسبەتى دەست ناكەوئ؟
دواتر لە لاپەرەى ١٤٣١، باسى عەولاى مەلاعوسمان و ئازایەتى دەگێریتەو. لەمەر، مەلاعەولاى
مەلاعوسمان دەنووسى:

١. {..} لەشەرى بەناوبانگى "ھندرین" سالى ١٩٧٠ى زایینی دا، مەعەولا بەرپرسایەتیی دەستەى
پێشمەرگەى حیزبى بەئەستۆو بوو. ئەو دەستە پێشمەرگەى دەگەل مەلاعەولا بوون، ئەوانەبوون كە
بەشداری شەپۆ بوون وھێرشى سەر سوپای عێراقیان بۆ دانرابوو..."}
ئەو كە مەلاعەولا بەرپرس بووبى جیگای پرسیارە؟

ئەگەر سالى ١٩٧٠ نەك ھەر لە ھندرین، ئەگەر لەھەر كۆبى ئێراق لە نیوان پێشمەرگەو حكومەت شەپ
ھەبوو بى، ئەو بەیانی ١١ ئازار درۆیە؟
تەماشای ئەو چەند دێرە بكە و شەرى ھەندین ومیژوووەكە سەیر بكە ئەو برادەرە چەندە
بەمەسئولیپتەو پووداوەكان بۆ خەلكى ناشارەزا پوون دەكاتەو؟

لاپەرەى ١٤٦١ لەمەر گەرانەو یە فایق بۆسونى كە زۆرگرىنگە! دەنووسى:

١٣. {..} سەرووبەندى زستانی ئەوسالە، ١٣٦٥ پاش مانگ دوور خستەو یە كاك ئەحمەد، كاك فایق، لە
مەئموریپتەى ٣ مانگەى كارو تیکۆشانى سیاسى، كە ٦ مانگیش تێپەر ببوو گەراو سونى.

ئەو ھەندە راستە بەلام چۆن؟ چەند پۆژ لەمانگى خاكەلیو تێپەرپیوو، ئەو ھەندەت شایەدى بۆدەدەم. بەلام
ئەو پێشتر باست كردووه؟

ل ١٤٧١ لە سەر كۆبوونەو یە دۆلە پەقە ئاوادەنووسى:

١٤ _ {..} زستانی سالى ١٩٦٥ مان لەپرش و بلاوى و كەس لەكەسیدا سەركرد، سەربەھار، وەك
ماروموور، بووزاينەو، بریاری كۆبوونەو یەك لە بنكەى دۆلە پەقە، پراگەیاندرە. دەوروبەرى مانگى
پووشپەر، لەوئ كۆ بووینەو. لەئەندامانى كۆمیتەى ناوھندى ھەلبێژدراوى كۆنگرەى دووھەمى حیزب ٣
كەس بەشداری كۆبوونەو كە بوون. كاك فایق، كاك میرزائەحمەد، نووسەرى ئەو یادداشتانە. بێجگە لەو ٣
كەسە بەشكیش لە ئەندام و كادرەكانى حیزب تێیداھەبوون. باس و بەرھەمى ھەرە گرینگی كۆبوونەو یە
دۆلە پەقە، دووبەند یان دوو مادەى لەخۆگرتبوو. یەكەم پیکھینانى كۆنفەرانسىك بۆ چارەسەرى ئەو
شپرپیوى و ناكۆكی ناخۆبى یە. دووھەم بەجیددى و لێپراوى وەدوای سەروسوڤاى كاك سدیق ھەنجیری
كەوتن، كە ماو یەك بوو لە ناوچەى بەلكایەتیدا بى سەروشوین ببوو،
كۆبوونەو یە دۆلە پەقە...}

من لە "لاپەرەىك لەتیکۆشان و... دا" ل ٣١ دا لە سەر باسى ئەو كۆبوونەو یە، كورنە یەكەم نووسیو،
بەلام بەداخراوى!

هاوینی سالی ۲۰۰۸ هیڼدیك له دۆستان به وتی موسولمانان "سیلهی رحم" یان بزوتبوو لوتفیان کردبوو، بهسهریان کردبوومهوه، هاتبوون بۆ سهردانم لهستۆکھۆلم. ئهوانهه له بیرم مابئ: کاک سهلاحی موهتهدی، کاک محهمهدی موهتهدی، کاک ئهمیری قازی، کاک عومهری کاک سهعد، مامۆستا عومهری عهسری و... بوون.

مامۆستا عومهر، رووی کردهمن گوتی: "خزری! تۆ لهکتیبهکهی خۆتدا باسیکت له سهرکۆبوونهوهی دۆلهرهقه نووسیوه، دهلیی: ئیمه له سهر بریاری پیښوو، له دۆلهرهقه کۆ بووینهوه که، ههتا کۆنگره، یان کۆنفهرانسی داهاوو، رپیهرایهتییهکی نوئ بۆکاری سیاسی و تهشکیلاتی خۆمان، ههلبیزیرینهوه. بهلام بههۆی هاتنی سئ کهس کهدهبوو نههاتیان و لهو کۆبوونهوهیهدابهداربان نه بووبا، رۆژی دوايي که بریاربوو کۆبوونهوهکه دهست بهکاری خۆی بکا، ئهوان هاتن. هاتنی ئهو سئ کهسه، ئیمه سهربارهت بهیهکتر بهدببن و دردۆنگ کرد. ههراکامان چاومان لهیهکتر دهکرد به علامهت پرسیارهوه، دهبئ کئ بهوانهه گوتبئ...؟ شهو داهاوت دواي نان خواردنی شهو، یهک، یهک و دوو دوو بهربوونهوه بۆ خوار هۆلهکانی دۆله رهقه. _ سمایلی شهریفزاده، سولهیمانی موعینی، سهعید کوپستانانی، سالار حهیدهری، پهحمهتی کاک حهمهدهمینی سیراجی و نووسهری ئهو نامهیه. باسهکهمان درپ. وهک دهکهوت ههچ کهس لهوانه باسی کۆبوونهوهو دهعهوتی ئهوسئ کهسهی نهکردوو، پپیان رانهگهیاندهبوون. ئیتر ئیمه زانیمان ئهوه کاری "پاراستنه" زانیویانه... هاتینه سهر ئهو رایه که سبهی له کۆبوونهوهکهدا خۆمان قوشقی نیشان نهدهین. کۆبوونهوهکه له مهسیری خۆی لادهین و بیکهین به بهدواداچوونی کاک سهدیقی ئهنجیری و..."

مامۆستا عومهر گوتی: ئیستا تۆ دهکری باسی ئهو سئ کهسهکهی یان ههر به نهناسراوی و نهگوتراوی باسی ناو کتیبهکهت دهمنیتهوه؟

گوتم: من که ناوی ئهو کهسانهم نهبردوو له بهر ترسهنۆکی خۆم و بئ شههامهتی نهبووه، بهلکوو نهموستهوه بهنووسراوه، له ئیو کتیبهکهم دا، ناوی خهکک بهشپوهیهک لهشپوه... بهرم. بهرهچاوکردنی ئهدهب بووه نهشتیکی تر! یهک لهو سئ کهسه ئهو کاک ئهمیره حازریه، بوو دووههم ههلمهت ناوی خهککی بیژوی ئالان _ محهمهدی قادری بوو که، له شه رپیکدا، له ناوچهی سوپسینان، له گوندی سهرشپو، بهدهستی شههید قادرشهریف، بهلیقائوللا گهیشته! ئهوی دیکهش کهسیکی تریبوو! ئیتر من له نووسراوهکهی خۆمداکاک ئهمیرم به "پاراستن" ناو نهبردوو. مالی خۆم بوو، دهبوو به پپی داب و نهیریتی کوردهواری تۆزیک، ئهدهبم رهچاو کردبا، بهلام به وتی یهکی له دۆستان جاروبار بئ ئهدهبی وام لئ روودهدا! ئیستا لیڤهدا کاک ئهمیر، کهوتوته ورده حیسابان. ئهگهر کاک ئهمیر ئهو دم به مهنتیق توانیای لهو بارهوه دیفاع لهخۆی بکا، ههموو کهس ههقی پیدهدا، منیش ههر شهرمهزاریم بۆدهماوه، ناچاردهبووم داواي لیڤوردنی لییکهم. ئهوهش قسهیهک نیه کهس نهییستبئ و پاشمله، بۆم ههلبهستبئ لانیکهه شهس کهس لهوئ بوون...

ل ۱۵۰-۱۵۱ وهاهه نووسی:

۱۵ _ {...} "چیرۆک ئاوادهست پئ دهکا، کهچهند رۆژیک لهپیش ئهوهدا کاک فایق، باشوور بهجئ بئئ و به یهکجاری بگه رپتهوه بۆ رۆژهلات و جوولانهوهی سالهکانی ۴۷-۴۶؛ به سالی ئیرانی؛ واته ۶۷-۶۸ ی زایینی دست بداتئ، پهحمهتی مونتهقیم قازی، دهگهه کاک عهولای موعینی پیکهوه دهچنه ههولیر. لهو سهفهردها، لهرووی ساکاری و کهملنیکدانهوهی له بارودوووخهکه، چاویان به "قادهراغا" ناو دهکهوئ له عهشیرهتی "مهنتک"، ئهو قادراغایه، هاو زهمان جاش دهبئ، جاشیکی بهدهسهلات وخهتهرناک، که ناسیاویی دهگهه ههموو ئیمهش دهبئ، چونکه وهختیک له وهختان، بهندیی شوڤش و لهبهندیخانهی شینی دابوو، که برادهرانی ئیمه پپی رادهگهیشتن بهو شهرته ههر له رپگای برادهرانی ئیمهشهوه، رپی ههلاتنی له زیندان، بۆخۆش کرابوو... دهروا ورپگای }

جیگای سهرنجه بۆ ئهو کهسانهه که، کتیبی "لاپه رهیهک لهتیکۆشانی سالهکانی ۴۷-۴۲" یان لا ههیه، سهیری لاپه رهه ۱۵۴ ی ئهو نووسراوه بکهن. بیشک ئهوه، پوختهی هیڼدیك له هه لگیرسانی خهباتی

چەكدارى سالەكانى ۴۷-۴۶ ئاگادارى دەست دەكەوئ. من سوئندبو كەس ناخۆم كە، بېرواكەن، بەلام ئەو زانىارى منە لەوسەردەمەدا، لەسەرئەو پووداوه. ئەو پووداويكە لەزمان كادريكى تەشكىلاتى ئەو حيزبەو دەگوتى و بەسەرھاتەكەى ئەوجۆرەى ئاگای لىيە بەنوسراوه، بۆخەلكى كوردستان و بەرەى نوئى خەباتگىرى نووسيوه!...

كاك مونتهقىمى قازى خوالىخوشبوو، مامۇستا هەزارى لا، لە مەلايىكەش موقەدەس تر بوو. ئەوەى لاى خەلكى دەگوت، لاى مامۇستا هەزارىشى دەگوت. مونتهقىم ئەو بەراستى با، يان زۆرتەر هەر شوخى بوو: "لىي دەدەين، تۆش دەگەلداى يان نا؟ لە دىلە زەردى دەدەين!" (مەبەستى مونتهقىم لە دىلە زەرد، شای ئىران بوو، واناخەرىكە، لەئىران شوپش بكات و لەحكومەتى شابدات). كورت و كرمانجى دەكەوئتە داوى كەسىكى پياوى پاراستن، ئەو كەسە خۆشەويستى مامۇستا هەزارى دۆستى كاك ئەمىرو... زۆركەس لە كاربەدەستانى "پاراستن" كەم وزۆرئاگادارى ئەوبەسەرھاتە هەن. مونتهقىم لە زىنوئ شىخى دەبى و لەوئىرادەچى بۆ، بۆ مالى عومەرى كورى شىخ عوبەيدىللاى زىنوئ و بەداوى مونتهقىمىش دا، ئەو كەسە دەگاتى كە پاراستن ناردويه. هەم وەك هاوخەباتى مونتهقىم دەبى، و هەمىش ئىردراوى پاراستن! عومەرى كورى شىخ عوبەيدىللا هەولير، نەوەى شىخ رەشىدى لۆلانە. جاچۆن دەچن بۆ لاى قائىد فىرقە، من ئەوە نازانم؟ ئەوە پاراستن دەزانى! من داوى چەندمانگ كە ئەو دەم لە بالەكايەتى مابوومەو، هاتووچۆى هەوليرم دەكرد. جاريك چوومە هەولير بۆشت كرىن. زۆر بەزەحمەت خۆم دەزىاند. دەگەل سەعید كەبابچى شەرىك بووم لەراستیدا ئەو كارەى خەتەرناك بوو بۆزىان ئەنجامم دەدا؛ بەقاچاخى دەچووم بۆهەولير و موسل و بەغدا. كەسىك نووسراوهكەى منى خويئندىتەو دەزانى من چۆن زىاوم؟ قادر مەنتك كە، كاك ئەمىر نامازەى پىدەكا، دەگەل من و مونتهقىم و مەلامحەمەدى عەجەم، لە هەمووكەس زۆرتەر نىوانى خۆشبوو. من زۆر بەسەرراحت و ئاشكرا، نووسيوومە چۆن لە زىندانى شىنئ رايان كردو، و پيشمەرگەيەكى مەكتەبى تەنفىزى كە ئەو دەم لە هەلشۆ بوو، و ناوم بردوو، وەرەقى هەيناو... تەفسىلاتەكەم لە نووسراوهكەى خۆم دانووسيوه. كەچى كاك ئەمىر، بە بى ئەوەى ناوى كەس بەرئ دەلى:

لەريگای برادەرانى ئىمەو توانىبووى رابكا؟ كورت و كرمانجى هەر وەك هاوكارەكانى بە خشكە تۆمەتى بەعسى بوون و... پيشمەرگەكانى كيشكى بەندىخانەش تۆمەتباردەكا بەهاودەستى قادرمەنتك!

بەهەر حال قادرمەنتك دەزانى من لەمالى سەعید كەبابچىم، سيارەيەكى موسەلەحەى پىرلە جاش دەنيرئ بۆ مالى سەعید كەبابچى كە ئەودەم لەگەرەكى خانەقابوو. بەنىوى ئەوەى كە هاتوون من بگرن. داوى زانيم ئەو كەلەكى سەعید كەبابچى. بە كورتى من دەگەل سەعید، چووم بۆمالى قادراغای مەنتك، شەو ميانى بووم. باسى هاتنى مونتهقىم بۆ مالى خۆى و كابرانى هاوپى بۆ گىرامەو. من زۆر بەكورتى باسەكەم لە كتيبەكەى خۆمدانووسيوه. قادراغا، باسى موساعەدەو يارمەتى حكومەتى بۆ باس نەكردووم باوەر ناكەم يارمەتيا وەرگرتى. بەلام گوتى مونتهقىم، بەواسىتەى مالى شىخ رەشىد چووه. بەهەر حال كابرانى هاوپى، مونتهقىم قانع دەكا، پىكەو نەچنەو بۆ بالەكايەتى. ئەو دەپيشدا دەگەرئتەو داوى ئەو مونتهقىم. كاتى مونتهقىم دەگاتە سەيتەرەى پيشمەرگەى لە بەرزىو، ماشىنەكەى رادەگرن لە موونتهقىم پىساردهكەن. وەك هەميشە خۆى وەك مونتهقىمى قازى، دەناسىنى! دەلئ كاكە ئەتۆ دابەزە، دايدەبەزىن و شەوئ دەيهينن بۆ حەبسەخانەى گەلە. بەيانى زوو يەكئىك لە كيشكچىبەكان دەلى: كئ نامادەيه بىت بچين لە فرنىخانە نان بىنين؟ مونتهقىم دەلى ئەمن! تەلىس هەلدەگرئ و بە نيو شەقامى گەلەدا، تەلىس بەكۆلەو، توشى يەكئىك، يان چەند كەس، لە برادەرانى هەورامى دىت و دەلئ كاك مونتهقىم ئەوچى بەكۆلەو؟ دەلى نانو و گرتوويانم و ئەو لەبەندىخانەى گەلەلە حەبسم! دوئىنى كە لە هەولير گەراومەتەو و لە رىگا گرتوويانم و هەوال بەن بە برادەران نىگەران نەين!

ئەوەى جىگای سەرنجە ئەوەيه كە كاك ئەمىر، باش دەزانى كئ دەگەل مونتهقىم چووه بۆهەولير! لەمن باشتەر دەزانى كە عەبدوللاموعىنى نەچۆتە هەولير، نەچۆتە مالى قادر مەنتكىش! بەلام چاوى خەلكى پى دەبەستى و عەبدوللاش تۆمەتباردەكا بەپىوئەندى كردن بەجاشكى خەتەرناك... دەنووسى: دەگەل مونتهقىم چۆتە هەولير وەهەلبەت نزيكەى ۲۰-۵۱ سال داوى مەرگى مونتهقىم ئەوەى دەدركىنى. چوونكە

ئەگەر مونتەقىم مابا، راستى و دروستى ئەو باسەى باشتەر، روون دەكردهوه و پرازهكەش باشتركەشف دەبوو!

ل ۱۵۲ و ۱۵۳ تەحلىلىكى وەھا هەتا ئىستا كەس نەيتوانيوه ، دەريبيرى؟

۱۶ _ { ... " بەبۆچوونى خۆم، لەم نيوەدا بۆ بەئامانج گەيشتنى حيزبى توودە، دەسكيسى حيزبى شيوعى برا لە عىراق، نەخشىكى گرېنگى تاييەتى هەبوو، هەم بۆ تىكدان و هەم هاندەرىي. لەراستيدا حيزبى شيوعى ببوو بە واسىتەو بەدەلالى پيوەنديهەكانى حيزبى توودە. بە شيوەى جياواز جياواز، دەچوو دە كەلئيشەى هينديك كادرو پيشمەرگەى ئيمەوه، تابەهەر جوړيك بى، لەديوى رۆژەهلاتى كوردستانيان بكنەنەوه، بەقەولى خۆيان شوپشيكيان لەو ديوى سنوور، پى سازبكن. لەو كارەياندا مەبەستىكى دىكەشيان دەپىكا، بەومانايە كە دەبوون بەبەرەهەلست لە دەسەلاتى شوپشى باشوور، لە حيسابى خۆياندا وايان دانابوو ئىستا كە ئيران توانيويتە شوپشيك لە عىراقدا بەرپا بكا، ئەدى ئەوان بۆ نەتوانن لەئيراندا هەمان كار راپەريئن!

بەش بەحالى خۆم، هەم لە هەلسوورانيان هەم لە نيهەتى حيزبى شيوعى ئاگادار بووم، بەلام ئەو كاتەى لىم بوو بەيهقين كە نوينهريكى خۆيان ناردە لای منيش، هەرچەند دەيانزانى نە لەخەتى ئەواندام و نە پشتگيرى دەكەم لە هەلگيرسانى تەقەو پشيوى لە رۆژەهلاتى و لات لە بارودۆخى ئەو رۆژگاردا.

نوينهري حيزبى شيوعى بۆ ديدارولىگيرانهوهه بۆ بەشدارى لە شوپشى بنياتنراوياندا، برادەريك بوو بە نيوى "عەلى... ناسراو بەدوكتور عەلى، بەرپرسى كۆميتەكانى حيزبى شيوعى لە مەلبەندى رانيە، كە بۆ ئەو مەبەستە، هات بۆ ديتنم. دوكتورعەلى سألەكانى پاشتر لەحيزبى شيوعى وەلاكەوت، بە خوى و خانمى هاوسەريەوه "دادەمريەم" تائاخ رۆژى شوپش لەباشوورى كوردستان، هەردەگەل شوپش مانەوهو پيشمەرگەبوون... } _ (ئەوهش تەحلىلى كاك ئەمير لەسەر حيزبى شيوعى و توودەو توودەكراتانى رۆژەهلاتى كوردستان!!!)

سەيرى ئەو تەحليل و مەنتيقە بكنە؟ هەتا ئىستا، هيج سياسەتمەدارىكى سياسى راست، يان چەپ، هەتا تەنانەت لايەنگرانى و لاتانى ئيمپريالىستيش بە وتەى ئەو سەردەم، حيزبى توودەيان بەئىنقلابى و شوپشگير نەناسيوه، و ناوئەبردوووه... بەجاسوسى "سوڤيەت" و "كا گى بى" يان ناو بردوووهو ناساندويانە، بەلام هەرگيز بە ئىنقلاب و شوپشگير نا، هەرۆهە حيزبى شيوعى عىراقيش! حيزبى شيوعى لە كوديتاي ۱۹۶۳دا، دواى رووخانى عبدالكريم قاسم، روويان كرده چياو هاتنەناو شوپشى كوردستان، گەرچى لەناو شوپش دابوون، رەنگە لەبوارى هەلسەنگاندن وليكدانەوه، تووشى تەوههوم هاتن بەلام بەپيلانگير ناويان دەرئەكردوووه. هەرئەو تەوههومەش بووهكە، تووشى شكست بوون و ناچار ديسان روويان كردۆتەوه شاخ. بەهەرچال كاك ئەمير بوخۆى ئىقراردارەكا دەلى: ئەوان (حيزبى شيوعى عىراق) باشيان دەزانى من لەخەتى ئەواندانيم...!

ئەوه بەتەواوى دروستەو كەس شكى لەوه دانیه! ليرەدا پرسيارىك دپتە پيش كاك ئەمير، كەدەلئ ئەوان باشيان دەزانى كە، من لە خەتى ئەواندا نيم! ئەدى چۆن بوو، ئەوان پيوەنديان بەتۆوهگرت، كە بچى لەئيران شوپش سازكەى. لەسەرى دابوون، ماخوليابوون؟ نوينهري خۆيان نارد بۆلای جەنابت كە بچى لەو ديو، شوپش هەلايسينى؟؟؟ يان ئەو باسەش وەك نوينهرايهەتيهەكى كاك فايقه، كە بارزانى ناردى بووتوويزى سليمانى؟ بيشك ئەو باسە پرسيارى زورى بەدواويه!

ئەندامانى حيزبى توودەى ئيران هەموويان خاتەراتى خۆيان نووسيوهتەوه. كامەيان لەسەر جوولانەوه چەكدارىيهكەى سالى ۱۳۴۷- ۱۳۴۶ دپريكيان نووسيوه كە سەرۆه حيزبى توودەى ئيران بووبى؟ بەراستى ئينساف شتىكى باشە!

ل ۱۵۶ دەنووسى:

۱۷_ {...} "کاک فایق، به له بهرچا و گرتنی کهش وهه وای ناله باری له ئارادا، به تایبته تی له سه ره خودی وی، له لایه ک سوژو قسه ی ژیر به ژیری ده گه ل حیزی شیوعی، له لای دیکه وه سه فه ری به نازه گی کراوی ره حمه تی مونته قیم و کاک عه بدولای برای له هه ولیر، که باسی کرا، له و په یامه در دۆنگ ده بی وترسی لی دهنیشی.

.....

که سیک له هاوکاره کانی خوی دهنیرئ بو مه کته بی ته نفیزی تاله و په یامه بکوئیته وه که به نیوی مه کته بی ته نفیزی بو هاتوه.

کابرا، گویا ده چی و ده گه پیته وه و پی دهنیته وه که مه کته بی ته نفیزی گوتوو یانه ئه وان په یامیان بو نه نار دووه چ کاریکیشیان پی نییه..."

کاک ئه میر هه رچه ند به لینی دابوو، که دوور له بوغزوکین رووداوه کان، ئه و جو ره ی که روویانداوه بنووسی! یه که م ئه و که سه ی بو مه کته بی سیاسی نار دبوو، سه عید کوئیستانی بوه که، که تو به ناهه ق، له بهر ناخوشه ویستی و قین ناوی نابه ی؟

دووه م کاک فایق، ئه و که سه ی بو مه کته بی سیاسی نار دبوو، نه ک مه کته بی ته نفیزی؟ له دیریک داپیاو دوو جار به پیچه وان هه به لینی خوی بنووسی و به لینییه که له ژیر پی خوی بنی، چون ده توانی بیته جیگای ئیعنیما د بو که سانی تر؟ جامه گین خوی نه خواسته ئه و که سه یان ئه و که سانه، نانی گهنمیان نه خوارد بی!

۱۷۰ لاپه ره ی ماجه رای کاک ئه میر و ده نووسی:

۱۸_ {...} "جاری هیچ نه گوترا بو فه رمووی." عه مه رائیدریس له کوئییه! داگازی که یه "هیندی بلپی یه ک و دوو په حمه تی کاک ئیدریس وه ژوور که وت، ده گه ل ویش چایچی به سینه چایه وه وه ژوور که وت، بارزانی نه مر، به گله ییه وه گو تی: "ئیدریس! حه یف بو من کو ری وه ک تو م هه یه، شه رم نا که ی من دینییه شوینیک که وینه ی شای به ده رو دیواره وه بی! رووی زمانه ره ش بی روژم که وتو ته ئه و روژ، ده نا هه ر له چیلکه روژئ دووسی یه کی وه ک ئه و کابرایه دروست ده که م. ئاماژه ی دا به پارچه موقه ببا یه کی روئی "شاپه سه ند"

ماشاللا له و حیکمه ته؟؟؟

توخوا ئه و قسه یه بو نووسین ده بی؟

له په ره ی ۱۷۳ دا ده نووسی:

۱۹_ {...} "سه عات زیاتر (به لام ژماره سه عاته کان روون نیه؟) قسه ی کردو له چوارچیوه ی مه نتیقیش ده رنه چوو. که گه یشته وه زعی تایبته تی ئیمه و ئه وه ی ده ره ق به ئیمه کرا، گله مه ند بوو له ده رووبه ری خوی، گو تی ئیستا ئیدی نایه لن خه لکه که بگاته من، (نکه ئیختیاری به ده ست خوی نیه؟) له به سه ره ات و کرده وه کان تاراده یه کی بی خه به رم. له باس له سه ر عه بدولو هه اب ئه تروشی، بی ده سه لاتی خوی به سه ردا راگه یاند. وام لیکدا وه که ده زانی به کریگی راوی ئیرانه به لام ناتوانی یان نایه وئ له وئی لایه. گو تی: "چی بکه م من له سه ر پردئ گه یشتو مه ته ورچی ده بی پی بلیم خاله، ده نا ده مدرئ".

ئاواده بی ته حلیل!

خالئ ۱۸ لاپه ره ی ۱۷۳ کاک ئه میر باسی ئه وه ده کا: سه عات زیاتر ده گه ل "بارزانی نه مر" قسه ی کرده وه، چه نده که ی دیار نیه؟

داخوا خوینده واریکی باشووری کوردستان نه ماوه که لانیکه م هه یاران، جاریک، له بوکاریک، پیگای ده لای باره گای "بارزانی نه مر" که وتبی وچوو بیته لای بارزانی؟ داخوا بارزانی ئه وه نده بیکار بوه

بۆئەو دەردى لە باسەكەم دوور نەكەومەو، شەو لای ئىمە بوون، و بەيانى ئەو پۆژەش بەيەكەو چووین بۆ "پاراستن" لەناوپردان. لای كاك فايق عەقراوى. لە بېرمە بە ھۆى جەنابتەو زۆريان رېزو حورمەت گرتم. ئىتر جەنابتان داواى دەمانچەكەى منتان لىكردەو، پياو ھەق بلى خيرا دەمانچەكەيان بۆھينام ودايانەو دەستم. فيشەكەى لە فيشەكەكان كەم بوو، گوتيان تەقاندويانە... بەھەرھال زۆرم سوپاس كردن و چايەكى شيرينمان پىكەو لەخپوئەتەكەى كاك فايق عەقراوى خواردەو، و ئىتر ئيو بەرەو خوار داگەران، فەمووتان نيازى لای كاك ئەحمەد توفىقم ھەيە!... منيش بەرەو مال بوومە... ئىترچاومان بەيەكتر نەكەوتەو ھەتا ميتينگە بەناوبانگەكەى مەھاباد لە سالى ۱۳۵۷ لە مەيدانى فوتبال، دوكتور قاسملوى شەھيد، بۆيەكەم جار، بەئازادى لەمەھاباد بۆ خەلك قسەى كردو ماموستا ھىمنيش شىعرى پاييزى خویندەو!

مەبەست لەو باسە ئەوھيە: نازانم بۆچى دواى ئەوئەندەسالە؛ خوئ بەو كۆنەبرينە وەردەكەى مەبەستت لەو باسە چيە؟ ھەرۆھە دەفەرموى من چووبووم بۆ لای كاك ئەحمەد توفىق، شۆفيري ماشينەكەى سواری بېووى، خەبەرى كوشتنى فايقى پيداوى!!
داخوا بەو جۆرەباسانە گۆشە تاريك و ناديارەكان پروون دەكەيەو؟

۲۰۴ لاپەرەى دەنووسى:

۲۱} ... "ئەوجار بارزانی وەقسەھات و دەستی کرد بەگلهی لەكاک ئەحمەد..."

"دانىشتنى دوو قۆلى و وتوويز، كە زياتریش ھەر بەرپزيان دەدوا. زياتر لە سەعات ونيوى خاياند. لە ھەستاندا فەرموى: "پيم باشە بچى وچاوت پيى بکەوئ، لە زمان منيشەو گلهی لى بکەى. عەرزم کرد: "من بەگەو وەسيلةى سەفەرى بەغەدام نيبه، رەنگە برادەرى وامان ھەبن ئاسانتر سەفەرى بۆ بکرى". فەرموى نپيم خۆشە خۆت بچى، دەگەل ئىدریس قسەبکە ئەو بۆت تەرتيب دەکا..."

ئەوھش يەكەى لەو فەرمایشە سەمەرانەيە؟ گەرکتانە وانیشان بەدەن كە ئيو دەگەل كاك ئەحمەد، ئەوئەندە لىك نزيك بوون خۆشەويستى يەكتر بوون كە، ئىترلە گپرانەو تارىف نايە؟
كاك ئەمير، ئيو دواى ئەو سەفەرى كە، بە نيوى دەرەوى ولات، دەگەل عەولاي موعينى و ھەمزەى ئاريا، كەتۆ بەھەمزەى بايەزيديتان ناو بردووە؟ كردتان و دوايى ئەوان لەبەغدا گەرانەو بۆكوردستان. تۆش كۆلت نەدا، لەرپگای قاچاخەو بەرەو ئوروپا رويشتن، بەلام ئىستا دەللى بۆ ميسر دەچوم.
دوايى بەرپگای خەليج وئيرانەو گەرانەو بۆكوردستانى گەرمين. كاك ئەحمەدتوفىق، داواى راپورتى سەفەرەكەى دەکرد، ئيوھش نەچوونە ژىربارى گوشارى كاك ئەحمەدتوفىقەو، بەلام لەھەمان كاتيشدا نەبوونەو جىگای برۆا بۆ كاك ئەحمەدتوفىق! بە تايبەتى دواى ئەوسەفەرە كە، خۆت ئامازت پيداو، لە ئيرانەو گەرانەو بۆ باشوورى كوردستان!

پيشترمن، ئىستيفانامەى كاك ئەحمەد توفىق خۆم وەرمگرتن و بۆ بنكەكانى ديكەى حيزبم بەرپى كردن. لە نووسراوھەكەى خۆمدا لە "لاپەرەيەك لە..." لە پەرەى ۶۶-۶۵ دەكورتە ئامازەيەك نووسيو. من لەوئى بووم كە كاك ئەحمەد، رووى نەكردە جەنابت، گوتى. كاك ئەمير، من تۆم بۆكوئ ناردبوو، تۆ بەكويداو چۆن ھاتوويەتەو، بۆ نايوووسى؟

تۆش فەرموتت من نەئەندامى كۆنگرە بوومە، نە ئاگام لىيوو، ئيو لە خۆرامنتان ھەلبژاردووە، بى ئەوھى بزائن، من ئەو بەرنامەيەم قبولە يان نا؟ نە خەتيك دەنووسم، و نە خۆم بەئەندامى كۆميتەى ناوھندى ئەو حيزبە دەزانم ونە ھاوكارى ئەو كۆميتەناوھنديش دەكەم!

كاك ئەحمەد توفىق، لە سەر دووخال لە حيزب زيز بوو!

۱_ مەسەلەى گەرانەوھى جەنابتان و نەنووسينى راپورتى سەفەرەكەتان، بۆكۆميتەى ناوھندى... ؟

۲_ خالى دووھەمى زيزبوون وئىستيفاي كاك ئەحمەد توفىق، وەك لەچەند جىگای تردا باس ليو ھەبوو، ھاتنەوھى جەماعەتى كۆميتەى ساخەرەو بوو، بۆ نيو حيزب. كاك ئەحمەد گوتى: من لەلای

دهفهرموو دهی! بی تہعبیر وتہفسیر! لاپہرہ ۲۰۸_۲۰۹ ۲۰۹؟؟

من ہتہتاسالی ۱۹۶۸ ازایینی ۱۳۴۷ ہتہتاوی لہسہر رووداوهکانی ئہو سہردہمہ دوام.
ئیتر لہ لاپہرہ ۴۰۷ و ۴۰۶ کاک ئہمیر، ئہوہی لہ دلی دابوہ رشتووہتی، بہ پروای خوم ہہموو کس بوی
ہہیہ ئہوہی لہ دلیدایہ، دہریپرئ. پیموایہ، ئیوہ ئہگہر دہخوتان رادیبا، زورتان سولہیمان دہدا
بہبارانی بی ئہخلاق. چونکہ باسہکہ، لہسیاسہتی بہسہرکردو گہیشتہ ئہخلاق؟ ئیتر لیروہ من
باسہکہی خوم جاری قہپات دہکہم!
لہکوٹایی دا، جاریکیترا داوا لہ ہہموو کادرو پیشمہرگہکانی سالہکانی ۴۶_۴۷ ح. د. ک دہکہم کہ،
ئاگاداری ئہو ریزہ باسانہن بہئہخلاق و شہرافہتہوہ، لہ سہر ہہقانییہتی کتیبہکہی کاک ئہمیر، و
ناہق بوونی من، بیان بہ پیچہوانہ، داوہری خویان بکہن!

محمد خزری

ستوگھولم ۲۰۱۰/۱۳/۱۳

Mohammad khizri

Khizri._@otmail.com